GEMEENTE waadhoeke

# AAN DE RAAD

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Datum behandeld in college** | 14 november 2023 | **Behandelend ambtenaar** | D. van der Heide-Wiersma |
| **Datum agendering** | 21 december 2023 | **E-mailadres** | dj.vanderheide@waadhoeke.nl |
| **Onderwerp** | Vaststellen lijst van gevallen voor adviesrecht en delegatiebesluit | **Telefoonnummer** | |
| **Portefeuillehouder** | J. Dijkstra | | |

**Samenvatting** Dit advies gaat over het vaststellen van een lijst van gevallen waarbij uw raad om advies moet worden gevraagd bij omgevingsvergunningen, in combinatie met een participatieplicht. Ook wordt een delegatiebesluit voor wijzigingen van het omgevingsplan voorgelegd ter vaststelling.

**Voorstel**

1. Een lijst van gevallen waarin de raad om advies wordt gevraagd (lijst adviesrecht) conform artikel 16.15a sub b onder 1 van de Omgevingswet vast te stellen;
2. In te stemmen met een participatieverplichting als bedoeld in artikel 16.55 lid 7 van de Omgevingswet voor gevallen als bedoeld in de lijst adviesrecht genoemd onder 1;
3. Een delegatiebesluit als bedoeld in artikel 2.8 van de Omgevingswet vast te stellen.

**Aanleiding**
Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet vervangt (kortgezegd) 26 verschillende wetten waarin regelgeving met impact op de fysieke leefomgeving is opgenomen. Doel van de wet is uiteindelijk snellere en eenvoudigere besluitvorming. Met de inwerkingtreding van deze nieuwe wet zullen keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de reikwijdte van de (nieuwe) mogelijkheden die de Omgevingswet biedt aan de verschillende bestuursorganen om hun bevoegdheden uit te oefenen.

Met voorliggend advies bepaalt uw raad vooreerst de reikwijdte van het adviesrecht, de participatieplicht en het delegatiebesluit onder de Omgevingswet. De voorbereiding van dit besluitvormingsproces is in samenwerking met de raadswerkgroep tot stand gekomen. Ook zijn er twee voorlichtingsavonden georganiseerd waar uw raad informatie heeft gekregen over het adviesrecht en het delegatiebesluit.

**Beoogd (meetbaar) effect**
Uiteindelijk effect van de voorgenomen besluiten is om te komen tot een efficiënte en uitvoerbare besluitvorming waarbij ingezet wordt op kwaliteit, integraliteit en maatschappelijk draagvlak, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende rollen van de bestuursorganen, geheel in lijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet.

**Motivering**

Argumenten
*1.1 Een lijst van gevallen met adviesrecht biedt een (extra) sturingsinstrument voor uw raad en bevordert daarmee uw kaderstellende rol.*
In de Gemeentewet zijn de verschillende bevoegdheden van de bestuursorganen van een gemeente geregeld. Uw raad stelt (kortgezegd) de kaders vast, vertegenwoordigt de inwoners van Waadhoeke en controleert ons college bij de uitvoering van de gestelde kaders en regels. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen deze taken niet, maar krijgt met name de kaderstellende rol wel een andere invulling.

Onder de Omgevingswet krijgt uw raad de mogelijkheid om een lijst van gevallen vast te stellen, waarvoor ons college verplicht wordt advies aan uw raad te vragen. Dit kan alleen bij aanvragen voor omgevingsvergunningen die afwijken van het (per 1 januari 2024 geldende) omgevingsplan. Het gaat daarbij om grote(re) en/of niet-voorziene ontwikkelingen die niet in overeenstemming zijn met het omgevingsplan of andere door uw raad vastgestelde kaders op hoofdlijnen. Het moet dus gaan om ontwikkelingen die een zekere impact hebben op de fysieke leefomgeving. De lijst behelst concrete gevallen. Het is daarnaast een bindend advies; een door ons college te verlenen (of te weigeren) omgevingsvergunning moet in overeenstemming met uw advies zijn.

Helemaal nieuw is dit niet. Onder de huidige regelgeving heeft uw raad namelijk de bevoegdheid om bij een planologisch uitgebreide omgevingsvergunningprocedure wel of niet te verklaren geen bedenkingen tegen een voorgenomen ontwikkeling te hebben, de zogenoemde Verklaring Van Geen Bedenkingen (hierna: VVGB). Uw raad heeft daartoe in oktober 2019 een lijst van gevallen vastgesteld, waarbij géén VVGB hoeft te worden afgegeven. Dat betekent concreet, dat bij de op de lijst voorkomende gevallen, uw raad *niet* hoeft te worden gekend en ons college *geen* VVGB hoeft te

vragen. Is er sprake van een geval welke *niet* op de lijst voorkomt, dient uw raad wel om een VVGB verzocht te worden.

De huidige VVGB-lijst vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Mocht uw raad géén lijst van gevallen met adviesrecht vaststellen, dan zou dat betekenen dat wij als college bij geen enkele ontwikkeling uw raad om advies hoeven vragen. Dat vinden wij onwenselijk voor grote(re) ontwikkelingen met invloed op de fysieke leefomgeving en/of bij onvoorziene ontwikkelingen. Het vaststellen van een lijst van gevallen met adviesrecht vergroot uw eigen betrokkenheid en invloed bij dergelijke ontwikkelingen.

*1.2 De opgenomen gevallen in de lijst van adviesrecht sluiten aan bij de huidige praktijk.*
Als basis voor de lijst van gevallen voor adviesrecht is de huidige VVGB-lijst als uitgangspunt genomen. De lijst met gevallen is eigenlijk een voortzetting van de huidige werkwijze rond de VVGB. Op enkele punten is de lijst geüpdatet en aangevuld. De lijst met gevallen voor adviesrecht is opgenomen in bijlage 1. Het betreft een lijst met concrete gevallen.

In voorkomende gevallen kan ons college ook zelfstandig ervoor kiezen uw raad om advies te vragen, zelfs als op grond van de lijst geen advies zou behoeven te worden gevraagd. Wij vinden deze optie wenselijk en menen dat dit ervoor zorgt, dat ons bestuur in gezamenlijkheid tot een hogere kwaliteit van besluitvorming komt.

*1.3 De bevoegdheid om een lijst met gevallen van adviesrecht vast te stellen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.*
Op grond van artikel 16.15, eerste lid onder b van de Omgevingswet wordt de gemeenteraad bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit als adviseur aangewezen *"in door hem aangewezen gevallen"*. Dat betekent, dat u als raad bevoegd bent de adviesrechtlijst vast te stellen.

*2.1 Dit zorgt voor een brede en integrale blik bij voorgenomen grote(re) en/of onvoorziene ontwikkelingen met een significante impact op de leefomgeving.*
De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie. Daarmee kunnen bij ontwikkelingen namelijk tijdig belangen en meningen vanuit de woon- en leefomgeving kenbaar worden gemaakt en zodoende betrokken worden bij de besluitvorming. Het vroegtijdig en actief betrekken van de omgeving kan zorgen voor waardevolle inzichten.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is bij een aanvraag om een omgevingsvergunning participatie als aanvraagvereiste opgenomen. Initiatiefnemer moet aangeven óf en zo ja, hóe hij aan participatie heeft gedaan en wat de resultaten ervan zijn. Een aanvraagvereiste betekent echter niet, dat er ook daadwerkelijk aan participatie moet zijn gedaan. Immers, een initiatiefnemer kan ook aangeven in de aanvraag *niet* aan participatie te hebben gedaan. Het is echter alleszins voorstelbaar, dat het bij bepaalde ontwikkelingen wel degelijk van belang is dat participatie wordt gepleegd. In de Omgevingswet is daarom een artikel opgenomen waarbij uw raad gevallen kan aanwijzen waarin participatie verplicht is (en ook een weigeringsgrond bij een vergunningaanvraag als er géén participatie is gepleegd). Dit kan alleen bij omgevingsvergunningen voor ontwikkelingen die niet in overeenstemming zijn met het Omgevingsplan.

De lijst van gevallen van adviesrecht behelst grote(re) ontwikkelingen en/of onvoorziene ontwikkelingen met een significante invloed op de fysieke leefomgeving. Bij dergelijke ontwikkelingen is het belangrijk dat een initiatiefnemer belanghebbenden vroegtijdig bij de plannen betrekt en al in een vroeg stadium een beeld krijgt van de diverse meningen, de eventuele gevolgen van het plan en de zorgen die wellicht leven onder belanghebbenden. Op deze wijze kunnen bij de besluitvorming alle relevante belangen worden meegewogen. Dit komt de integraliteit en kwaliteit van de besluitvorming ten goede. Ook kan dit voor meer draagvlak zorgen. Het is dan ook de meest voor de hand liggende en meest logische werkwijze om voor de lijst van gevallen waarin participatie verplicht wordt dezelfde lijst te hanteren als de lijst van gevallen van adviesrecht.

*2.2 De bevoegdheid om een lijst van gevallen vast te stellen waarbij moet worden geparticipeerd ligt bij uw raad.*
Op grond van artikel 16.55 lid 7 van de Omgevingswet is het vaststellen van een lijst met gevallen met verplichte participatie een raadsbevoegdheid. Het gaat hier om vergunningaanvragen, welke niet passen binnen de bepalingen van het Omgevingsplan en waarbij het college bevoegd is de vergunning te verlenen.

*3.1 Dit draagt bij aan de doelen van de Omgevingswet om te komen tot een efficiëntere en snellere besluitvorming.*
Onder het huidige recht kan uw raad in bepaalde (bij wet genoemde) gevallen bevoegdheden overdragen aan ons college. Dit heet delegeren. Onder de nieuwe Omgevingswet blijft die bevoegdheid bestaan; uw raad kan de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan delegeren aan ons college. Onderwerpen die gedelegeerd mogen worden zijn bijv. het toevoegen of wijzigen van begripsbepalingen, inpassing van verleende omgevingsvergunningen en het corrigeren van verschrijvingen of verkeerde verwijzingen. Ook het actualiseren of uitvoeren van beleid waar u als raad al over heeft besloten is een bevoegdheid die gedelegeerd kan worden. Het gaat dus met name om technische en praktische zaken. Zaken waar echt inhoudelijk standpunten over moeten worden ingenomen, kunnen niet worden gedelegeerd. Dat is ook logisch, want dit hoort bij uw (kaderstellende) rol.

Het vaststellen van een delegatiebesluit zorgt ervoor, dat er (veel) sneller geacteerd kan worden, geheel in lijn met de doelen van de Omgevingswet. Op deze manier wordt u ook ten volle ingezet daar waar dat van uw raad wordt verlangd in uw kaderstellende rol en wordt u ook niet onnodig belast. Het voorgestelde delegatiebesluit vindt u in bijlage 2.

*3.2 De bevoegdheid om een delegatiebesluit vast te stellen ligt bij uw raad.*
In artikel 2.8 van de Omgevingswet is (o.a.) opgenomen, dat "een gemeenteraad de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan kan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders."

Kanttekeningen/risico's
*1.1 De behandeltermijn voor een omgevingsvergunning wordt langer bij gebruik van het adviesrecht.*
De Algemene wet bestuursrecht (Awb) kent 2 voorbereidingsprocedures voor omgevingsvergunningaanvragen: de reguliere (korte) voorbereidingsprocedure en de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure (UOV). De Omgevingswet gaat uit van een korte behandeltermijn van 8 weken voor een omgevingsvergunningaanvraag. Eén van de uitgangspunten van de

Omgevingswet is immers ook snellere besluitvorming. We hebben binnen onze organisatie echter te maken met interne processen, waarbij snelle(re) besluitvorming onder druk staat. Zo zijn er vaste vergaderschema's en aanlevertijden. Een beslistermijn van 8 weken (met eenmalige verlengingsmogelijkheid van 6 weken) voor een omgevingsvergunning waarbij uw raad om advies moet worden gevraagd, is dan ook simpelweg niet haalbaar. Daarom hebben wij als college besloten om voor díe gevallen waarvoor uw raad het adviesrecht vaststelt, ook de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing te verklaren (afdeling 3.4 Awb). In de uitgebreide voorbereidingsprocedure is een langere beslistermijn van toepassing, namelijk 6 maanden. De maatschappelijke en politieke betekenis van de gevallen genoemd in de lijst van adviesrecht rechtvaardigt een langere beslistermijn om tot een zo zorgvuldig mogelijke besluitvorming te komen. Bijkomend voordeel is dat uw raad bij de uitgebreide procedure advies geeft nádat een ontwerpbesluit voor de duur van zes weken ter inzage heeft gelegen. Op deze manier kan uw raad ook eventuele zienswijzen betrekken bij het geven van het advies. Zie hiervoor ook het gestelde onder het punt 'vervolg'.

*1.2 Het vaststellen van een lijst met gevallen van adviesrecht zorgt voor een vollere agenda bij raadsvergaderingen.*
Het adviesrecht brengt met zich mee, dat er meer agendapunten zullen verschijnen op een raadsagenda en zorgt er dus voor dat er meer tijd gemoeid gaat met de voorbereiding van de stukken door de raadsleden en behandeling ervan bij een raadsvergadering. De verwachting is echter niet, dat dit een navenant verschil zal maken ten opzichte van de huidige situatie. Immers, ook nu worden VVGB-verzoeken door uw raad behandeld in raadsvergaderingen. De afgelopen jaren zijn dit er zo'n 5 á 6 VVGB's per jaar geweest. De verwachting is niet, dat dit beduidend meer of minder gaat worden. Het aantal zal ongeveer gelijk blijven.

*2.1 Een participatieverplichting kan ervoor zorgen dat initiatiefnemers minder snel een plan zullen indienen.*
Het verplicht doorlopen van een participatieproces kan ertoe leiden, dat initiatiefnemers zich (eerder) terugtrekken. Het vergt immers nogal wat qua voorlichting en onderzoek. Ook neemt een participatietraject veel tijd in beslag. Gezien de aard en omvang van de lijst met gevallen voor adviesrecht en de mogelijke maatschappelijke impact is er echter voldoende reden om de lijst met gevallen voor adviesrecht te koppelen aan de participatieverplichting.

**Alternatieven**
Het alternatief is om geen lijst van adviesrecht en/of delegatiebesluit vast te stellen. Die keuze is aan uw raad.
Gevolg van het niet vaststellen van een lijst met gevallen voor adviesrecht is, dat uw raad geen directe invloed meer kan uitoefenen bij grote(re) en/of onvoorziene ontwikkelingen waarbij significante impact op de leefomgeving is te verwachten. Wel kunnen wij als college ervoor kiezen om ontwikkelingen aan u voor te leggen.
Het niet vaststellen van een delegatiebesluit gaat er naar alle waarschijnlijkheid voor zorgen, dat uw raad overspoeld gaat worden met omgevingsplanwijzigingen die enkel van technische aard zijn.

**Vervolg**
Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zal er gewerkt worden met de vastgestelde lijsten. De lijsten zullen jaarlijks worden geëvalueerd en, indien nodig, worden geactualiseerd. De lijsten kunnen op elk moment en zo vaak als nodig is geactualiseerd worden. Door evaluatie blijft scherpte, dat de lijsten volledig en werkbaar blijven.

Voor het vervolg voor het adviesrecht is het van belang, dat een logische interne werkwijze wordt gehanteerd hoe een raadsadvies tot stand komt. Kortgezegd houdt dit in dat een ontvankelijke aanvraag die valt onder het adviesrecht bij binnenkomst voor uw raad in Ibabs wordt gezet, inclusief alle relevante documenten zoals een ruimtelijke onderbouwing en het participatieverslag. Vervolgens ontstaat een zogenoemd ontwerpbesluit dat voor de duur van zes weken ter inzage wordt gelegd. Binnen deze periode mag iedereen een zienswijze gegeven. Hierna wordt uw raad in een reguliere raadsvergadering verzocht om een besluit te nemen en al dan niet een positief advies af te geven, met inachtneming van alle relevante stukken en de uitkomsten van de zienswijzeperiode. Na het afgegeven advies kan ons college vervolgens overgaan tot een definitief besluit over de aanvraag.

**Participatie**
Direct is deze besluitvorming zonder inwonersparticipatie tot stand gekomen. Het betreft hier invulling van een wettelijke bevoegdheid van uw raad. Indirect is het besluit over de verplichte participatie rondom het adviesrecht bedoeld om inwonersparticipatie bij grotere of onvoorziene ontwikkelingen te bevorderen.

**Financiën**
Niet van toepassing

**Bijlagen**
Bijlage 1: Lijst adviesrecht;

Bijlage 2: Delegatiebesluit omgevingsplan gemeente Waadhoeke 2024.

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

**NR.: 2023-206627**

**De raad van de gemeente Waadhoeke**

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 14 november 2023;

**BESLUIT**

1. Een lijst van gevallen waarin de raad om advies wordt gevraagd conform artikel 16.15a sub b onder 1 van de Omgevingswet vast te stellen;
2. In te stemmen met een participatieverplichting als bedoeld in artikel 16.55 lid 7 van de Omgevingswet voor gevallen als bedoeld in de lijst genoemd onder 1;
3. Een delegatiebesluit als bedoeld in artikel 2.8 van de Omgevingswet vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 21 december 2023,

Signed By: Wesanders M.C.M. <m.wesanders@waadhoeke.nl>
04/01/2024 16:43:29 CET
ID: d425eacd-f9ea-4aa3-8920-77fb6218a41d
Auth: Scribble

voorzitter

Signed By: Koster, R. <r.koster@waadhoeke.nl>
22/12/2023 16:28:52 CET
ID: d425eacd-f9ea-4aa3-8920-77fb6218a41d
Auth: Scribble

griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

**Lijst van gevallen waarvoor een advies van de gemeenteraad nodig is conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 is vereist**

De gemeenteraad van Waadhoeke besluit om de volgende gevallen (buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) aan te wijzen als gevallen waarbij een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet en verplichte participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 van de Omgevingswet is vereist:

het afwijken van het (tijdelijk) omgevingsplan ten behoeve van:

a. het realiseren van woningbouw, een woongebouw of wooneenheden voor speciale woonvormen met een significante invloed op de omgeving;
b. het realiseren van een bedrijfswoning;
c. het realiseren van een supermarkt;
d. het realiseren van een bedrijven- of kantorenterrein;
e. het realiseren van een nieuwe horeca-activiteit;
f. het realiseren van een nieuwe agrarische of niet-agrarische bedrijfsactiviteit buiten bestaand stedelijk gebied;
g. het uitbreiden van een bestaande agrarische bedrijfsactiviteit waarbij de bedrijfskavel groter wordt dan 3 ha;
h. het realiseren van een antennemast hoger dan 40 meter;
i. het realiseren van een activiteit ten behoeve van het opwekken van energie buiten bestaand stedelijk gebied*, met uitzondering van kleine windturbines conform de geldende voorwaarden in de provinciale omgevingsverordening Fryslân;
j. het uitvoeren van werkzaamheden voor activiteiten waarbij significante nadelige gevolgen of tenietgaan van cultureel erfgoed wordt voorzien;
k. het realiseren van een nieuwe activiteit of uitbreiding van een bestaande activiteit, die niet in sub a tot en met j is genoemd en aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Deze lijst en daarmee het adviesrecht en de participatieplicht is niet van toepassing als het een activiteit betreft die:

1. is toegestaan in het (tijdelijk) omgevingsplan;
2. in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, beleidsnotitie, gebiedsvisie, welstandsnota, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit, of daarmee te vergelijken (ruimtelijk) beleidskader;
3. kleinschalig is van aard en/of omvang.
4. de uitzonderingen genoemd onder 1. t/m 3. zijn niet van toepassing wanneer de uitzondering niet eenduidig is vast te stellen en/of sprake is van een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

*. Met de term 'bestaand stedelijk gebied' wordt aangesloten op de systematiek die de provincie kent. Dit betreft de gebieden die deel uitmaken van een kern en als zodanig zijn aangewezen in de provinciale Omgevingsverordening Fryslân.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 21 december 2023,

, voorzitter

, griffier

**Toelichting**

Deze toelichting op de lijst bestaat uit twee gedeelten. Als eerste volgt een (korte) algemene toelichting, daarna wordt per artikellid/sublid een nadere uitleg gegeven.

***Algemene toelichting***

Onder de Omgevingswet kan de gemeenteraad twee lijsten vaststellen. Eén lijst van gevallen waarbij de adviesrol van de gemeenteraad wordt vastgelegd en één lijst van gevallen waarbij participatie verplicht is. Het gaat dus om:

- de adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven die zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten betreffen (BOPA's);
- de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen bij deze buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's).

Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een activiteit die niet voldoet aan de regels van het (tijdelijke) omgevingsplan en niet vergunningvrij is voor het bouwen.

Er is voor gekozen om één zogenoemde 'lijst van gevallen' samen te stellen waarbij een link wordt gelegd tussen activiteiten met adviesrecht voor de raad en een participatieverplichting. Dat betekent concreet, dat bij de genoemde gevallen waarin de raad adviesrecht heeft ook participatie moet worden gepleegd. Door het adviesrecht op deze manier aan de participatieplicht te verbinden wordt meer nadruk gelegd op het vroegtijdig betrekken van de omgeving bij nieuwe (grotere) ontwikkelingen en wordt daardoor een transparanter afwegingsproces doorlopen. Geheel in lijn met de visie van de Omgevingswet.
Het is overigens niet verplicht om deze lijsten vast te stellen. Wanneer echter geen lijst met gevallen wordt aangewezen is de gemeenteraad geen adviseur en is er geen sprake van adviesrecht.

Adviesrecht
Met het oog op de uitgangspunten van de Omgevingswet, is het van belang dat de raad betrokken wordt bij grote(re) ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Dat wordt met deze lijst geborgd. Het advies van de raad is bindend. Het college van burgemeester & wethouders is verplicht om overeenkomstig het advies te besluiten op de aanvraag omgevingsvergunning.

De lijst bestaat uit objectief vast te stellen projecten. Er is bovendien rekening gehouden met ontwikkelingen die zich in de toekomst kunnen voordoen, maar waar we nu nog op geen enkele wijze rekening mee hebben kunnen houden. Daarom staat op de lijst ook het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar simpelweg op voorhand geen rekening mee kon worden gehouden. Om de adviesrol van de raad goed tot zijn recht te laten komen, is het van belang, dat deze wordt ingezet bij grote(re) ontwikkelingen. Om te voorkomen, dat activiteiten met kleine(re) ruimtelijke impact onnodig aan de raad worden voorgelegd, is een lijst met uitzonderingen opgesteld. In deze uitzonderingenlijst wordt ook rekening gehouden met activiteiten waarover reeds beleidsuitgangspunten zijn geformuleerd.

Verplichte participatie
De gemeenteraad kan gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is. Dit kan alleen bij een omgevingsvergunning voor een BOPA, Wanneer een initiatiefnemer bij een aangewezen geval niet of onvoldoende aan participatie heeft gedaan, kan het college de aanvraag omgevingsvergunning buiten behandeling laten. Bij de beoordeling of in voldoende mate aan participatie is gedaan kan gebruik gemaakt worden van vooraf vastgesteld beleid of beleidsregels.

***Artikelsgewijze toelichting***

*a. Het realiseren van woningbouw, een woongebouw of wooneenheden voor speciale woonvormen met een significante invloed op de omgeving;*

Het gaat hier om projecten die een significante invloed hebben op de omgeving. Bij deze grote(re) projecten is het van belang is dat de raad betrokken wordt bij de planvorming. De locatie is daarbij niet van belang. Het kan gaan om een locatie binnen of buiten de bebouwde kom. Dit geldt niet alleen voor nieuwbouw of (ver)bouw werkzaamheden, maar ook voor het veranderen van het bestaande gebruik van gebouwen en terreinen naar de woonfunctie.

Bij een *woongebouw* moet gedacht worden aan een gebouw met daarin meerdere wooneenheden (al dan niet met meerdere zelfstandige wooneenheden). Dat kunnen dus bijvoorbeeld appartementen zijn of kamergewijze verhuur in één gebouw.
Bij *wooneenheden voor speciale woonvormen* gaat het om de (ver)bouw van een gebouw voor de opvang van pleegkinderen of een zorginstelling.

*b. Het realiseren van een bedrijfswoning.*

De vraag naar een bedrijfswoning komt voor bij zowel agrarische bedrijven alsook bij bedrijvigheid, niet zijnde agrarische bedrijven. Bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven zijn toegestaan waar deze vanwege noodzaak aanwezig moeten zijn. Voor bedrijven, niet zijnde agrarische bedrijven, zijn verschillende regelingen opgenomen in de bestemmingsplannen. Zo worden bijvoorbeeld op bedrijventerreinen waar bedrijven met een zwaardere milieucategorie gevestigd mogen worden geen bedrijfswoningen toegestaan. Vanwege het feit dat de belangen van de gemeente en de initiatiefnemer in voorkomende gevallen tegenstrijdig zijn, is het wenselijk dat de raad zich hier over uitspreekt.

*c. Het realiseren van een supermarkt.*

Het is van belang dat de raad wordt betrokken over beslispunten met betrekking tot nieuwe supermarkten. Dit kan namelijk grote ruimtelijke impact hebben op de omgeving.
Bij supermarkten gaat het om een breed assortiment van diverse producten. Een kleinschalige boerderijwinkel bij een agrarisch bedrijf met eigen of streekproducten valt hier niet onder. Die wordt geschaard onder de lijst met uitzonderingen, waarbij de omvang van belang is.

*d. Het realiseren van een bedrijven- of kantorenterrein.*

Gelet op de impact van een dergelijk project spreekt het voor zich, dat de raad bij de besluitvorming wordt betrokken. Het gaat hier niet om één perceel, maar om het realiseren van een bedrijven- of kantorenterrein. Er is sprake van een bedrijven- of kantorenterrein bij een werklocatie van minimaal 1 ha bruto bestemd en geschikt voor gebruik door handel, nijverheid en industrie.

*e. Het realiseren van een nieuwe horeca- activiteit.*

Het gaat hier om grotere horecagelegenheden binnen de bebouwde kom alsook in het buitengebied. De kleinere horecagelegenheden vallen onder de uitzonderingenlijst. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een snackbar, huiskamerrestaurant, een kleine lunchgelegenheid of een theetuin.

*f. Het realiseren van een nieuwe agrarische of niet-agrarische bedrijfsactiviteit buiten bestaand stedelijk gebied.*

Het gaat hier om nieuwvestiging van agrarische of niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Gelet op de ruimtelijke impact ervan in het buitengebied is het wenselijk, dat de raad bij de beoordeling betrokken wordt.

*g. Het uitbreiden van een bestaande agrarische bedrijfsactiviteit waarbij de bedrijfskavel groter wordt dan 3 ha.*

Grote uitbreidingen van agrarische bedrijfspercelen hebben een grote ruimtelijk impact. In de regel wordt hiervoor een maximale omvang van 3 hectare gehanteerd. Als de omvang groter wordt dan 3 hectare is het wenselijk dat de raad bij de beoordeling betrokken wordt. Voor kleinere uitbreidingen van agrarische bedrijven tot 3 ha zijn veelal reeds beoordelingsregels opgenomen in het (tijdelijk) omgevingsplan.

*h. Het realiseren van een antennemast hoger dan 40 meter.*

Antennemasten tot 40 meter zijn meestal gebruikelijk voor providers van internet en telefonie. Voor antennemasten tot 40 meter is in de huidige regelgeving dan ook een mogelijkheid opgenomen om dit met een versimpelde (omgevingsvergunning)procedure te regelen. Als de mast hoger wordt dan 40 meter, dan is het vanwege de belangen van de woonomgeving en omliggende percelen belangrijk, dat de raad bij de besluitvorming betrokken wordt.

*i. Het realiseren van een activiteit ten behoeve van het opwekken van energie buiten bestaand stedelijk gebied (met uitzondering van kleine windturbines conform de geldende voorwaarden in de provinciale Omgevingsverordening Fryslân).*

Het gaat hierbij om het geheel van energieopwekking. Dat wil zeggen zonne-energie en windenergie, maar het gaat bijvoorbeeld ook om (mest)vergisting. Dit geldt niet voor monovergisters, waarbij uitsluitend bedrijfseigen mest wordt verwerkt. Voor de windturbines betekent dit, dat alle windturbines die niet onder de provinciale regelgeving vallen, aan de raad moeten worden voorgelegd. Het plaatsen van zonnecollectoren voor warmte opwekking of een zonnepaneel voor elektriciteitsopwekking op een dak blijft onder bepaalde voorwaarden onder het Besluit bouwwerken leefomgeving vergunningsvrij (net als voorheen). Voor bijvoorbeeld zonnepanelen op monumentale panden en in de beschermde stads- en dorpsgezichten is een werkwijze opgenomen in de welstandsnota.

*j. Het uitvoeren van werkzaamheden voor activiteiten waarbij onevenredige nadelige gevolgen of tenietgaan van beschermd cultureel erfgoed plaatsvindt.*

Er wordt een brede definitie van cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving gehanteerd. Het gaat om (gebouwde en aangelegde) monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en ander cultureel erfgoed- roerend of immaterieel erfgoed, dat via het omgevingsplan aan een specifieke locatie te verbinden is. Wanneer voorzien wordt dat dergelijke beschermde waarden onevenredig verloren gaan is het van belang, dat de raad wordt betrokken bij de besluitvorming.

*k. Het realiseren van een nieuwe activiteit of uitbreiding van een bestaande activiteit, die niet in sub a. t/m j. is genoemd en aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving.*

Sub a. t/m j. behelzen activiteiten van grote(re) omvang en die significante invloed hebben op de fysieke leefomgeving, waarbij het van belang is dat de raad wordt betrokken bij de besluitvorming.

Mochten er zaken zijn waarbij het college het advies van de raad wel van belang acht, dan kan onder verwijzing naar sub k. de activiteit alsnog aan de raad worden voorgelegd ter advisering.
Het kan hier zowel om activiteiten binnen de kernen gaan als ook in het buitengebied. De keuze om een geval wel of niet aan de raad voor te leggen, ligt in deze gevallen bij het college.

De uitzonderingen op de lijst en dus de uitzonderingen voor adviesrecht en verplichte participatie zijn ook opgenomen. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een geval op de lijst past binnen een door de raad eerder vastgesteld ontwikkelkader. In zo'n geval hoeft de raad niet nogmaals om advies te worden gevraagd en is geen sprake van verplichte participatie.

Hieronder volgt een toelichting op de uitzonderingen:

*Toelichting bij 1: toegestaan in het (tijdelijk) omgevingsplan,*

De ruimtelijke aspecten voor de activiteiten, welke zijn toegestaan in het (tijdelijk) omgevingsplan, zijn bij het tijdelijk omgevingsplan en de vaststelling van een omgevingsplan (nieuw) al beoordeeld. Dit geldt ook voor de in het tijdelijk omgevingsplan opgenomen afwijkingsbepalingen (omgevingsplanactiviteit) en regels zoals opgenomen bij de wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden en omgevingsplanactiviteiten (in een nieuw omgevingsplan).Weliswaar vervallen de wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar de raad heeft al wel besloten dat de gevallen die daarbinnen vallen kunnen worden overgelaten aan het college. Deze lijn wordt voortgezet.

*Toelichting bij 2: concreet genoemd in een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, beleidsnotitie, gebiedsvisie, welstandsnota, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit, of een daarmee te vergelijken (ruimtelijk) beleidskader.*

De lijst met uitzonderingen is ook van toepassing in gevallen welke zijn benoemd in de vastgestelde visies en regels. Bij deze concrete regels zijn de relevante ruimtelijke aspecten en belangen eerder al afgewogen en beoordeeld door de raad. Uitvoering daarvan ligt bij het college.

*Toelichting bij 3: kleinschalig is van aard en/of omvang.*

In de hoofdregels wordt aangegeven in welke gevallen de raad om advies wordt gevraagd. Daar waar een geval van grootschalige aard en/of omvang is en significante invloed heeft op de fysieke leefomgeving, is deze relevant voor de raad en wordt de raad derhalve om advies gevraagd. Daar waar dezelfde activiteiten veel kleiner zijn van aard en/of omvang en geen significante impact heeft op de fysieke leefomgeving doet het college de besluitvorming af. Als voorbeeld: voor het realiseren van een nieuwe grootschalige uitgaansgelegenheid of conferentieoord wordt de raad op grond van sub e om advies gevraagd. Bij een kleine lunchroom besluit het college gezien de kleinschalige aard en omvang ervan.

*Toelichting 4: de uitzonderingen genoemd onder 1. t/m 3. zijn niet van toepassing wanneer de uitzondering niet eenduidig is vast te stellen en/of er sprake is van een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving.*

Het kan voorkomen dat niet met zekerheid te beoordelen is of een ontwikkeling binnen een visie past. Visies zijn niet specifiek gericht op concrete gevallen. Daarnaast kan het voorkomen dat een ontwikkeling past in een visie, maar aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Het college kan dan toch besluiten advies te vragen aan de raad.